

Sector in Beeld 2025 – Accountancy en Verslaggeving

In het kort – In deze publicatie geeft de AFM enkele inzichten terug aan de sector; inzichten afkomstig van data die accountantsorganisaties hebben gerapporteerd en van uitkomsten van ons toezicht op de verslaggeving van uitgevende instellingen. De inzichten gaan over algemene ontwikkelingen, zoals het marktaandeel van accountantsorganisaties, gegevensgerichte versus systeemgerichte controle en signalen en meldingen. Maar ook over onderwerpen die te maken hebben met kwaliteitsborging, zoals consultaties, vaktechnische ondersteuning, beleid voor oorzakenanalyses, onafhankelijkheidsbedreigingen en training en opleiding. Tot slot gaan we in op de thema's fraude en verslaggeving van uitgevende instellingen.

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Sector in Beeld 2025	3
1.2	Datagedreven toezicht en datakwaliteit	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	Algemene ontwikkelingen	5
2.1	Marktaandeel	5
2.2	Gegevensgerichte versus systeemgerichte controle	6
2.3	Signalen en meldingen	7
3.	Kwaliteitsborging	9
3.1	Consultaties	9
3.2	Vaktechnische ondersteuning	10
3.3	Beleid voor oorzakenanalyses	11
3.4	Onafhankelijkheidsbedreigingen	11
3.5	Training en opleiding	13
4.	Fraude	15
5.	Verslaggeving uitgevende instellingen	17
	Bijlage: verantwoording analyses	18

1. Inleiding

1.1 Sector in Beeld 2025

De AFM geeft in deze publicatie enkele inzichten uit door accountantsorganisaties gerapporteerde data en uitkomsten van toezicht op uitgevende instellingen terug aan de sector. Deze publicatie beperkt zich tot een selectie van onderwerpen die op basis van de AFM Strategie 2023-2026 relevant zijn voor het toezicht. De onderwerpen in deze publicatie zijn algemene ontwikkelingen, kwaliteitsborging, fraude, en verslaggeving van uitgevende instellingen. Sector in Beeld is geen jaaroverzicht en pretendeert niet volledig te zijn.

Sector in Beeld 2025 is een belangrijke aanvulling op Trendzicht 2026. Trendzicht geeft op basis van data inzicht in diverse algemene ontwikkelingen in de accountancysector, die zowel een kwaliteitsimpuls kunnen geven als risico's met zich meebrengen. Sector in Beeld is een aanvulling hierop en geeft extra inzichten en verdiepende analyses op basis van data die de AFM heeft ontvangen van accountantsorganisaties. Hiermee krijgt de sector een breder inzicht in verschillende relevante onderwerpen en ontwikkelingen, en kunnen accountantsorganisaties zich spiegelen aan deze ontwikkelingen in de sector. In tegenstelling tot Trendzicht geeft Sector in Beeld geen duiding en/of risico-inschatting van de gesignaleerde ontwikkelingen.

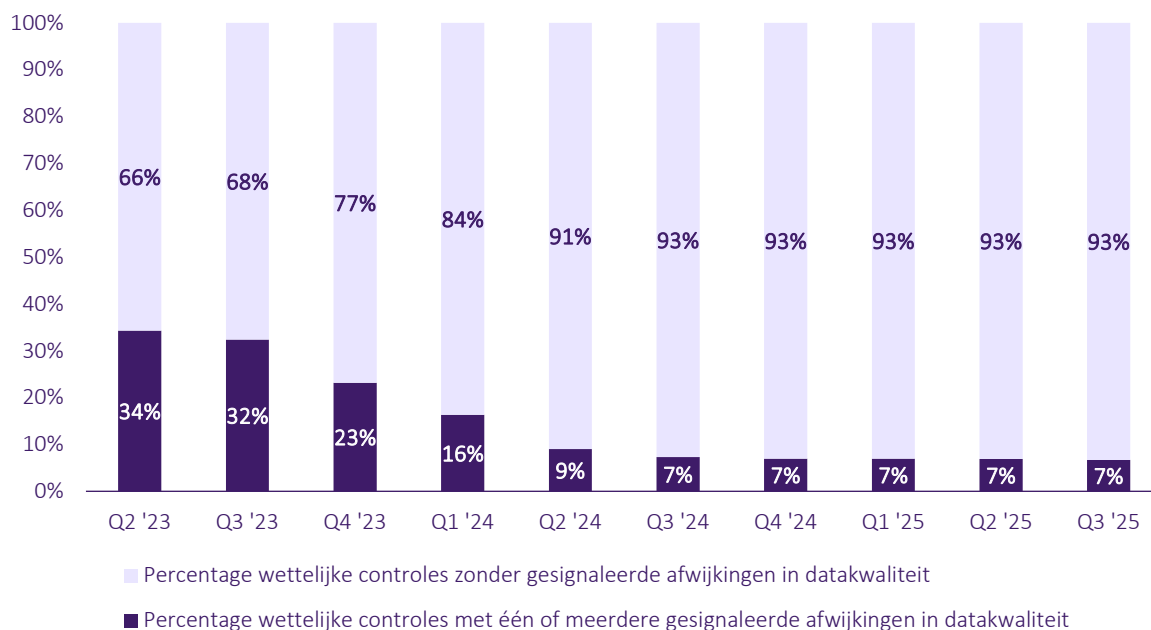
1.2 Datagedreven toezicht en datakwaliteit

Vanwege het grote aantal onder toezicht staande accountantsorganisaties hanteert de AFM een risicogebaseerde en datagedreven toezichtaanpak. Tot 2022 hield de AFM primair toezicht op de accountantsorganisaties met een vergunning die mede strekt tot het mogen verrichten van wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang (hierna: OOB-accountantsorganisaties). Sinds 2022 houdt de AFM ook feitelijk toezicht op de ruim 200 accountantsorganisaties met een reguliere vergunning voor het verrichten van wettelijke controles (hierna: RV-accountantsorganisaties). Deze uitbreiding van het toezichtmandaat heeft geleid tot de ontwikkeling van een meer risicogebaseerde en datagedreven toezichtaanpak vanwege de grote toename in aantal onder toezicht staande instellingen. Hiervoor heeft de AFM in samenspraak met vertegenwoordigers van accountantsorganisaties datapunten per wettelijke controle gekozen. Accountantsorganisaties delen deze data met de AFM ten behoeve van het zien, begrijpen en aanpakken van risico's in het toezicht.

Zowel de omvang als de kwaliteit van de data over wettelijke controles van RV-accountantsorganisaties nemen toe. In de loop van 2023 zijn RV-accountantsorganisaties gestart met het invullen van vragenlijsten per wettelijke controle. Per half september 2025 beschikt de AFM over datapunten van ruim 31.000 wettelijke controles van de RV-accountantsorganisaties (over een periode van ongeveer drie jaar).¹ De AFM controleert de kwaliteit van de ontvangen data. Figuur 1 toont het percentage wettelijke controles met één of meerdere gesignaleerde afwijkingen in datakwaliteit, over de periode van het tweede kwartaal van 2023 tot en met het derde kwartaal van 2025. Hieruit blijkt dat de gesignaleerde afwijkingen in datakwaliteit zijn gedaald van 34% in het tweede kwartaal van 2023 naar 7% in het derde kwartaal van 2025. Sinds het derde kwartaal van 2024 blijft dit percentage stabiel, wat de betrouwbaarheid van de data en daarmee de analyses zoals in dit rapport ten goede komt.

¹ De datapositie neemt jaarlijks toe. In de analyses in deze publicatie is het aantal observaties voor 2022: 1.648, voor 2023: 8.449, voor 2024: 12.548, en voor 2025 8.334. De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

Figuur 1: Percentage wettelijke controles met gesignaleerde afwijkingen in datakwaliteit bij RV-accountantsorganisaties blijft stabiel

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties op basis van aanleverdatum. Noot: Vanwege nieuw toegevoegde controles van datakwaliteit zijn er kleine afwijkingen ten opzichte van eerdere publicaties, maar dit heeft geen invloed op de conclusie.

1.3 Leeswijzer

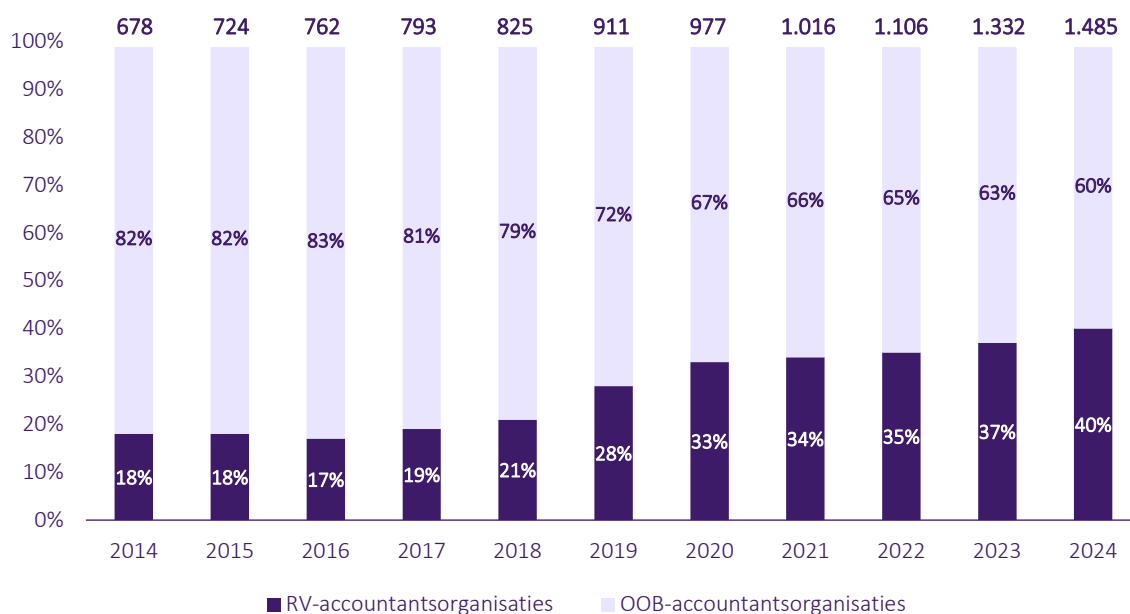
Hoofdstuk 2 van deze publicatie beschrijft enkele algemene ontwikkelingen, waaronder het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties, gegevensgerichte versus systeemgerichte controle en signalen en meldingen. In hoofdstuk 3 staat de kwaliteitsborging centraal, met aandacht voor consultaties, inhuur van vaktechnische ondersteuning, beleid voor oorzakenanalyses, onafhankelijkheidsbedreigingen en training en opleiding. Hoofdstuk 4 gaat over fraude. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op vragen en acties naar aanleiding van het toezicht op de verslaggeving van uitgevende instellingen. De bijlage bevat een verantwoording van de analyses in deze publicatie.

2. Algemene ontwikkelingen

2.1 Marktaandeel

Het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties op basis van de omzet uit wettelijke controles bij niet-OOB-controlecliënten neemt nog steeds toe. In Trendzicht 2026 is het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties gerapporteerd op basis van het aantal wettelijke controles. Figuur 2 toont het marktaandeel op basis van de omzetverhouding van RV- en OOB-accountantsorganisaties uit wettelijke controles bij niet-OOB-controlecliënten over de periode van 2014 tot en met 2024. Hieruit blijkt dat het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties toeneemt van 18% in 2014 tot 40% in 2024. In dezelfde periode stijgt de omzet uit wettelijke controles bij niet-OOB-controlecliënten van €678 miljoen in 2014 naar €1.485 miljoen in 2024. Deze toename in het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties op basis van de omzet uit wettelijke controles is vergelijkbaar met de ontwikkeling in het marktaandeel op basis van het aantal wettelijke controles zoals gerapporteerd in Trendzicht.

Figuur 2: Het marktaandeel van RV-accountantsorganisaties op basis van omzet uit wettelijke controles bij niet-OOB-controlecliënten stijgt nog steeds

Bronnen: AFM Marktmonitor 2014-2021; Data RV- en OOB-accountantsorganisaties 2022-2024. De getallen boven de staven geven de omzet weer in miljoen €.

Naast de ongeveer 220 accountantsorganisaties zijn er inmiddels ook vier auditkantoren uit andere lidstaten die op basis van een AFM-registratie wettelijke controles in Nederland mogen verrichten.

Sinds 2017 is het op basis van de implementatie van wijzigingen van de Europese Auditrichtlijn² mogelijk dat auditkantoren uit andere Europese landen zich in Nederland laten registreren om hier wettelijke controles te verrichten. De AFM heeft in 2023 voor het eerst op aanvraag een dergelijk auditkantoor uit

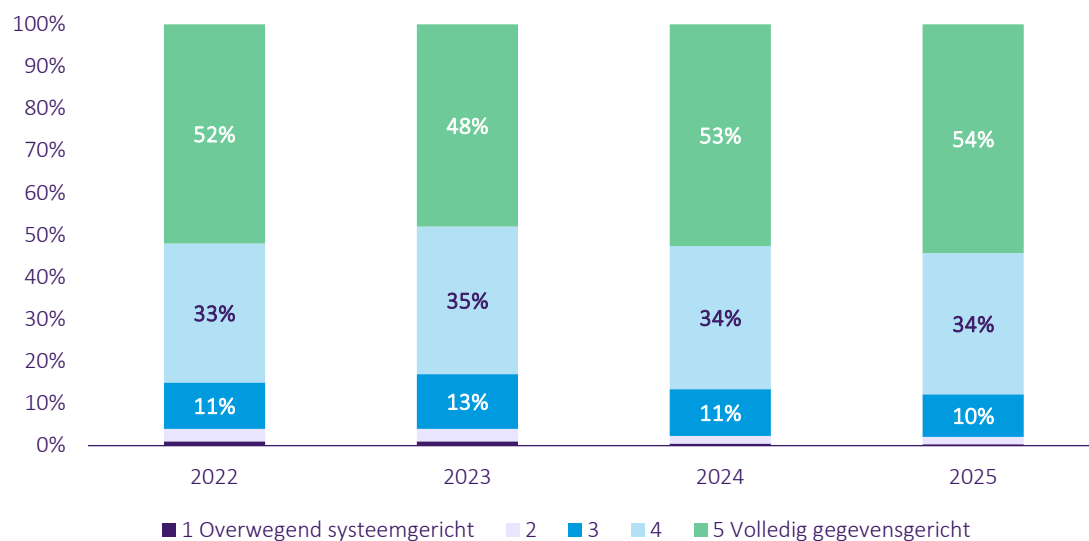
² Richtlijn 2014/56/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen (PbEU 2014, L 158) en ter implementatie van verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang (PbEU 2014, L 158), per 1 januari 2017 geïmplementeerd middels de Implementatiewet wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen in de Wet toezicht accountantsorganisaties.

een andere lidstaat geregistreerd. De vier inmiddels geregistreeerde auditkantoren uit andere lidstaten verrichten een beperkt aantal wettelijke controles per auditkantoor, en zijn buiten beschouwing gelaten in Figuur 2.

2.2 Gegevensgerichte versus systeemgerichte controle

Het percentage wettelijke controles dat RV-accountantsorganisaties volledig gegevensgericht uitvoeren, neemt toe. Figuur 3 toont het percentage wettelijke controles van RV-accountantsorganisaties met een overwegend systeemgerichte (1) tot volledig gegevensgerichte (5) controleaanpak over de periode 2022 tot en met 2025. Het aandeel volledig gegevensgerichte wettelijke controles door RV-accountantsorganisaties daalt van 52% in 2022 naar 48% in 2023, en neemt daarna toe naar 54% in 2025.

Figuur 3: Percentage volledig gegevensgerichte controles door RV-accountantsorganisaties neemt toe

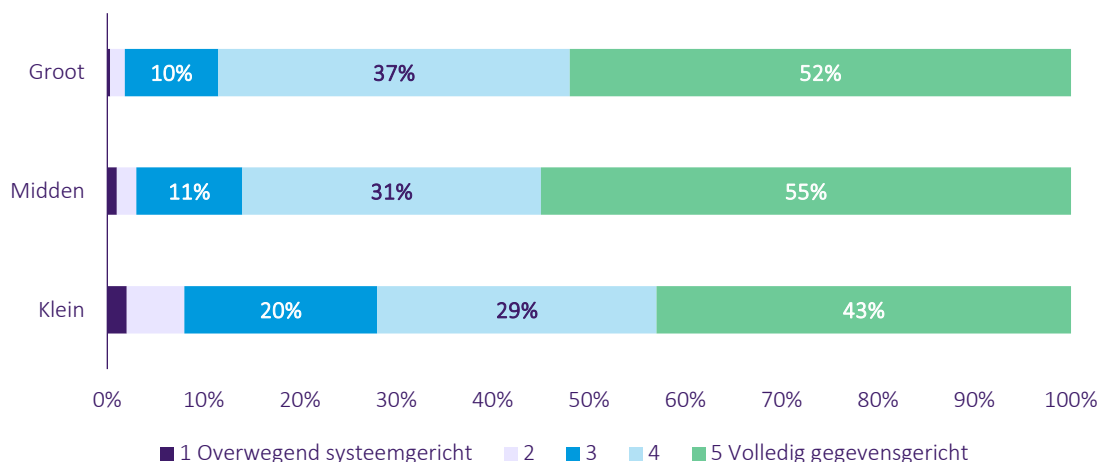

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties op basis van afgiftedatum controleverklaring.

Toelichting: De mate waarin de controle gegevensgericht wordt uitgevoerd is door accountantsorganisaties zelf gescoord op een schaal van 1 (overwegend systeemgericht) tot en met 5 (volledig gegevensgericht). Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

Middelgrote RV-accountantsorganisaties voeren het grootste aandeel wettelijke controles volledig gegevensgericht uit. Figuur 4 laat zien dat middelgrote RV-accountantsorganisaties 55% van hun wettelijke controles volledig gegevensgericht uitvoeren. Bij grote RV-accountantsorganisaties is dat 52% en bij kleine RV-accountantsorganisaties 43%. RV-accountantsorganisaties zijn in dit rapport gesplitst naar groot, middelgroot en klein op basis van de omzet uit wettelijke controles. Zie hiervoor de verantwoording in de bijlage.

Figuur 4: Percentage volledig gegevensgerichte controles het grootst bij middelgrote RV-accountantsorganisaties

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties (cumulatief 2022-2025). Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

2.3 Signalen en meldingen

Het aantal meldingen van tussentijds beëindigde controleopdrachten vanwege de verhoogde controlegrens, steeg bij RV-accountantsorganisaties in 2024. De meest voorkomende wettelijke controle betreft de controle die voor middelgrote en grote ondernemingen verplicht is gesteld op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW).³ Deze verplichting hangt af van de groottecriteria.⁴ Per 13 maart 2024 zijn de groottecriteria voor controleplichtige ondernemingen verhoogd naar €7,5 miljoen activa (was €6 miljoen), €15 miljoen netto-omzet over het boekjaar (was € 12 miljoen) en gemiddeld 50 werknemers over het boekjaar (onveranderd).⁵ De gecontroleerde onderneming en de accountantsorganisatie dienen bij de AFM onverwijld melding te maken van de intrekking van de controleopdracht door de gecontroleerde onderneming of tussentijdse beëindiging ervan door de accountant(sorganisatie).⁶ De AFM registreert beide situaties als melding van een tussentijdse beëindiging. Figuur 5 toont het aantal ontvangen meldingen van tussentijds beëindigde controleopdrachten door OOB- en RV-accountantsorganisaties in 2023 en 2024. Als gevolg van de verhoging van de groottecriteria is het aantal meldingen van tussentijdse beëindigingen toegenomen van 159 in 2023 naar 417 in 2024. Deze stijging treedt alleen op bij RV-accountantsorganisaties.

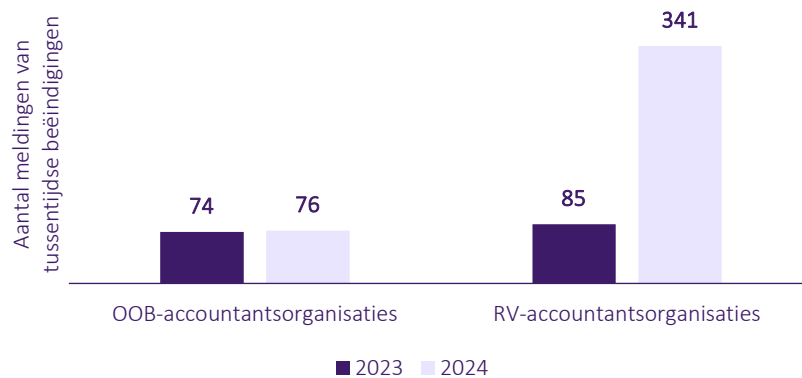
³ Artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

⁴ Artikel 396, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

⁵ Ondernemingen zijn controleplichtig als ze twee opeenvolgende balansdata aan minimaal twee van de drie criteria voldoen.

⁶ Artikel 393, tweede lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Figuur 5: Aantal meldingen van tussentijds beëindigde controleopdrachten neemt toe bij RV-accountantsorganisaties

Bron: Interne data AFM.

De AFM heeft van RV-accountantsorganisaties in 2024 meer incidentmeldingen ontvangen dan in 2023. Accountantsorganisaties dienen incidenten met ernstige gevolgen voor de integere uitoefening van haar bedrijf onverwijld te melden aan de AFM.⁷ De AFM heeft in een interpretatie verduidelijking gegeven over wat een incident is.⁸ In 2023 ontving de AFM 48 incidentmeldingen (OOB-accountantsorganisaties: 21; RV-accountantsorganisaties: 27). Dit is in 2024 toegenomen naar 56 incidentmeldingen (OOB-accountantsorganisaties: 18; RV-accountantsorganisaties: 38).

⁷ Artikel 21, eerste en tweede lid, Wet toezicht accountantsorganisaties in samenhang met artikel 32, tweede en vierde lid, Besluit toezicht accountantsorganisaties.

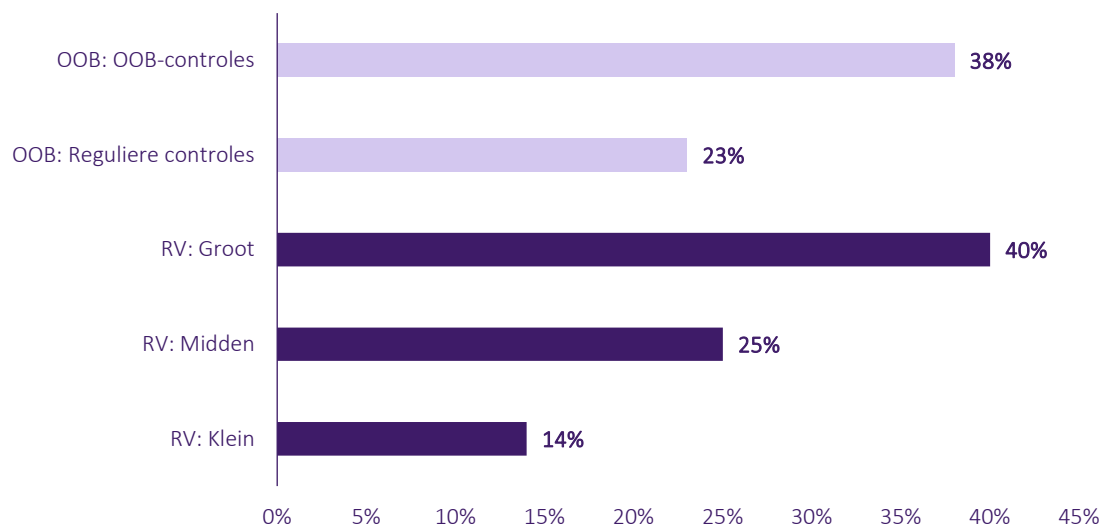
⁸ [Interpretatie van het begrip incident in het kader van de Wet toezicht accountantsorganisaties en het Besluit toezicht accountantsorganisaties.](#)

3. Kwaliteitsborging

3.1 Consultaties

Accountantsorganisaties maakten in 2024 in ongeveer een derde van de wettelijke controles gebruik van vaktechnische ondersteuning door consultaties. Accountantsorganisaties moeten ervoor zorgen dat hun externe accountants ten behoeve van de uitvoering van een wettelijke controle zo nodig advies vragen aan vakbekwame personen, en dat vastleggen in het controledossier.⁹ Dit inwinnen van advies wordt veelal aangeduid als consulteren. In 2024 heeft bij gemiddeld 32% van de wettelijke controles van RV-accountantsorganisaties een consultatie plaatsgevonden. Bij OOB-accountantsorganisaties is dat 25%. Figuur 6 toont een nadere uitsplitsing hiervan naar grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties, alsook naar de reguliere- en OOB-controles van OOB-accountantsorganisaties. Vaak wordt er op meer dan een onderwerp geconsulteerd. Bij wettelijke controles met consultaties is het gemiddeld aantal consultaties per controle 1,5 bij RV-accountantsorganisaties en 1,9 bij OOB-accountantsorganisaties.

Figuur 6: In 2024 varieert het percentage wettelijke controles met consultaties tussen accountantsorganisaties

Bron: Data wettelijke controles RV- en OOB-accountantsorganisaties met uitvraagjaar 2024 voor OOB-accountantsorganisaties en afgiftejaar controleverklaring 2024 voor RV-accountantsorganisaties.

De OOB- en RV-accountantsorganisaties consulteren veelal over dezelfde onderwerpen. Tabel 1 toont de top-vijf met consultatie-onderwerpen in 2024. De percentages geven aan hoeveel procent van het totale aantal consultaties heeft plaatsgevonden op een bepaald onderwerp. Bij OOB-accountantsorganisaties gaat 16,1% van alle consultaties over continuïteit, bij RV-accountantsorganisaties gaat 26,7% van alle consultaties over de controleverklaring. Uit deze top-vijf blijkt dat accountantsorganisaties het meest consulteren over de controleverklaring, continuïteit, onafhankelijkheid, fraude/corruptie en (complexe) verslaggevingsvraagstukken.

⁹ Artikel 17 van het Besluit toezicht accountantsorganisaties.

Tabel 1: Top-vijf consultatie-onderwerpen in 2024 zijn hetzelfde voor OOB- en RV-accountantsorganisaties

OOB-accountantsorganisaties			RV-accountantsorganisaties	
1	Continuïteit	16,1%	Controleverklaring	26,7%
2	Controleverklaring	15,8%	Onafhankelijkheid	22,6%
3	Verslaggeving	13,3%	Continuïteit	9,0%
4	Fraude/corruptie	11,3%	Fraude/corruptie	8,0%
5	Onafhankelijkheid	10,4%	Complexe verslaggevingsvraagstukken	7,0%

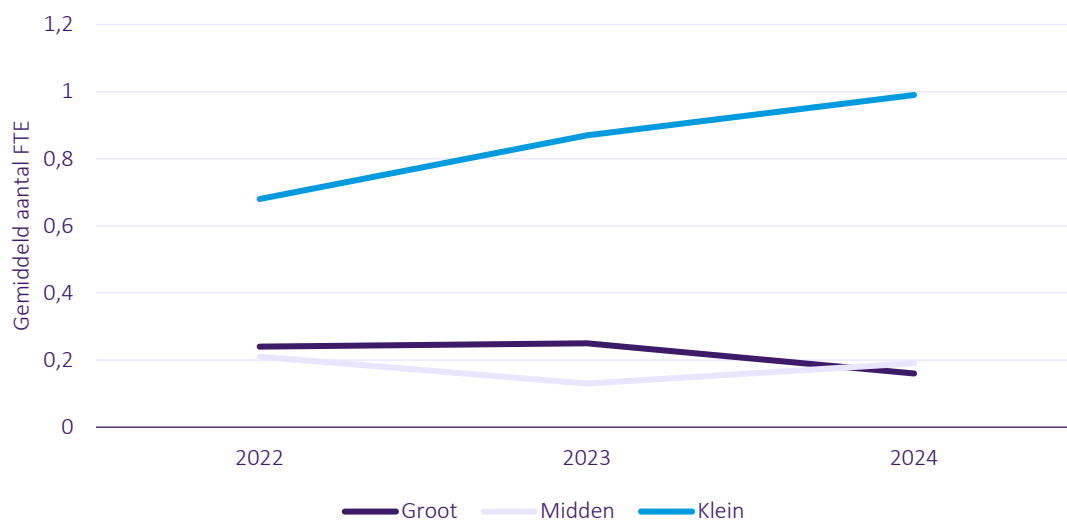
Bron: Data wettelijke controles RV- en OOB-accountantsorganisaties met uitvraagjaar 2024 voor OOB-accountantsorganisaties en afgiftejaar controleverklaring 2024 voor RV-accountantsorganisaties.

3.2 Vaktechnische ondersteuning

OOB-accountantsorganisaties besteden in 2024 gemiddeld iets meer fte aan vaktechniek en compliance dan in 2023. Het gemiddeld aantal fte voor vaktechniek stijgt van 56,7 in 2023 naar 66,6 in 2024. Het gemiddeld aantal fte voor compliance stijgt van 13,4 in 2023 naar 14,9 in 2024. Een kanttekening bij deze analyse is dat de classificatie van fte's kan verschillen tussen accountantsorganisaties en boekjaren vanwege keuzes die zij maken in de indeling.

Kleine RV-accountantsorganisaties huren meer vaktechnische ondersteuning in dan grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties. Naast consultaties kunnen accountantsorganisaties ook (tijdelijk) personeel inhuren om vaktechnische ondersteuning te bieden. Figuur 7 toont het gemiddeld aantal fte dat RV-accountantsorganisaties inhuren voor vaktechnische ondersteuning over de periode 2022 tot en met 2024. Gemiddeld huren kleine RV-accountantsorganisaties in 2024 1,0 fte aan vaktechnische ondersteuning in, ten opzichte van 0,7 fte in 2022. Grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties huren minder vaktechnisch personeel in: gemiddeld 0,2 fte in de periode van 2022 tot en met 2024.

Figuur 7: Kleine RV-accountantsorganisaties huren meer vaktechnische ondersteuning in

Bron: Data RV-accountantsorganisaties op basis van boekjaar.

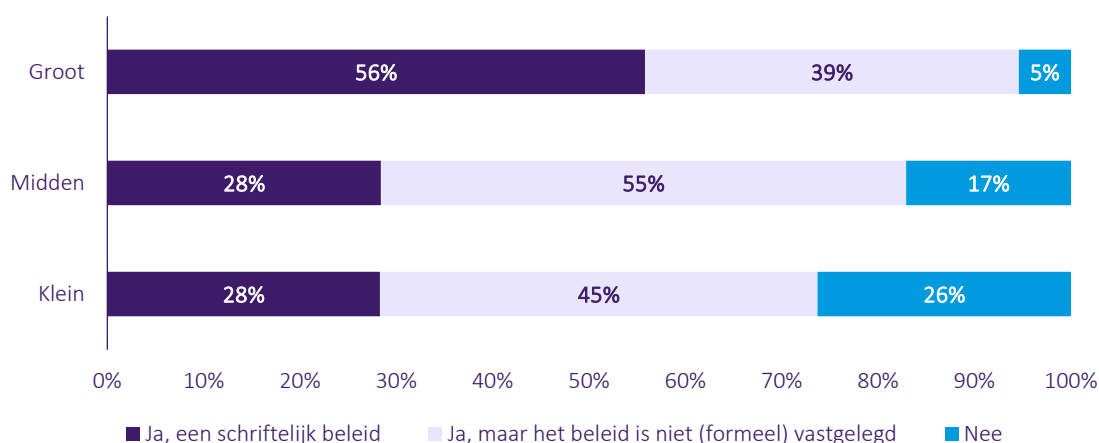
Het aantal RV-accountantsorganisaties dat vaktechnische ondersteuning vraagt aan NBA en SRA, neemt toe. Naast het inhuren van vaktechnische ondersteuning kunnen accountantsorganisaties ook gebruikmaken van de diensten van de NBA en SRA. Het percentage RV-accountantsorganisaties dat gebruik heeft gemaakt van vaktechnische ondersteuning door de SRA, is toegenomen van 45% in 2021 tot 54% in 2024. Het percentage RV-accountantsorganisaties dat gebruik heeft gemaakt van vaktechnische ondersteuning door de NBA, is toegenomen van 17% in 2021 tot 20% in 2024.

3.3 Beleid voor oorzakenanalyses

Het aantal RV-accountantsorganisaties met schriftelijk beleid voor het uitvoeren van oorzakenanalyses neemt licht toe, en dit aandeel is het grootst bij grote RV-accountantsorganisaties.

Uit de data over 2021 tot en met 2024 blijkt het percentage RV-accountantsorganisaties met een schriftelijk beleid voor oorzakenanalyses licht stijgt, van 29% in 2021 naar 36% in 2024. Figuur 8 toont de verdeling van beleid voor oorzakenanalyses over RV-accountantsorganisaties, uitgesplitst naar schriftelijk beleid, beleid dat nog niet (formeel) is vastgelegd en nog geen beleid. Hieruit blijkt dat grote RV-accountantsorganisaties het grootste aandeel hebben met een schriftelijk beleid voor oorzakenanalyses, namelijk 56%.

Figuur 8: Grote RV-accountantsorganisaties hebben het grootste aandeel schriftelijk beleid voor oorzakenanalyses

Bron: Data RV-accountantsorganisaties (cumulatief 2021-2024).

3.4 Onafhankelijkheidsbedreigingen

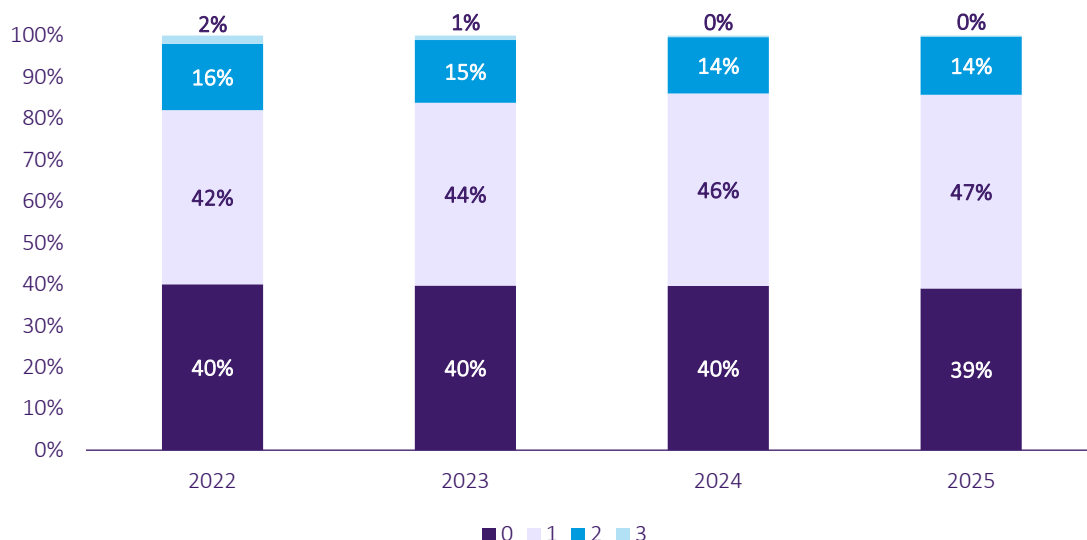
Het percentage wettelijke controles waarin RV-accountantsorganisaties ten minste één onafhankelijkheidsbedreiging identificeren, is in de periode 2022-2025 stabiel gebleven op ongeveer 60%. Bij de uitvoering van wettelijke controles is onafhankelijkheid van de controlecliënt vereist, en heeft de accountantsorganisatie de verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen die deze onafhankelijke uitvoering waarborgen.¹⁰ De externe accountant identificeert en beoordeelt mogelijke bedreigingen van de onafhankelijkheid en treft maatregelen om deze bedreigingen te beperken.¹¹ In veel gevallen zijn deze maatregelen toereikend, zodat er geen belemmeringen zijn om de wettelijke controle uit te voeren. Maar in sommige situaties is de onafhankelijkheidsbedreiging aanleiding om de opdracht te beëindigen of te weigeren. Figuur 9 toont het percentage wettelijke controles van RV-accountantsorganisaties met 0, 1, 2 of 3 geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen over de periode 2022 tot en met 2025. Hieruit blijkt dat het aandeel wettelijke controles met geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen stabiel is, en

¹⁰ Artikel 19, Wet toezicht accountantsorganisaties.

¹¹ Op basis van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten.

dat het percentage wettelijke controles met twee of meer geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen daalt, van 18% in 2022 tot 14% in 2025.

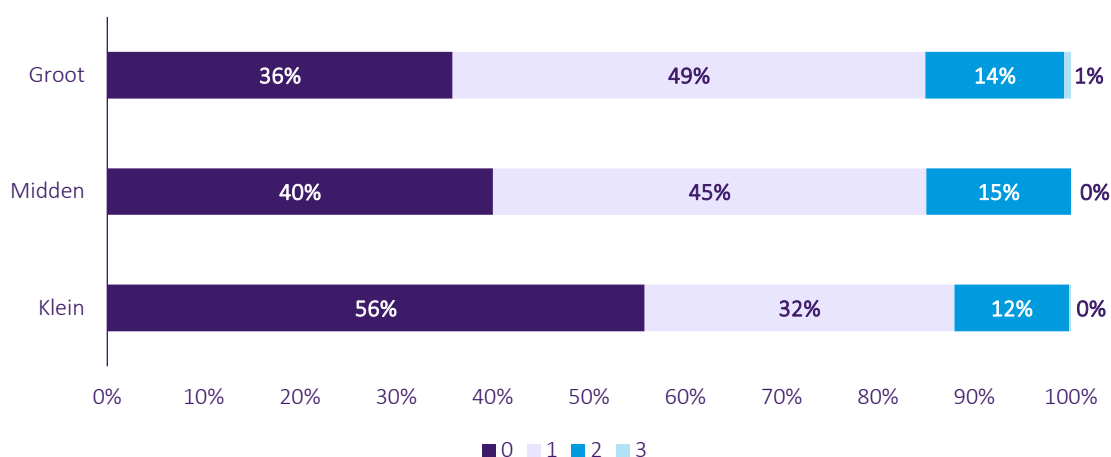
Figuur 9: Percentage wettelijke controles met geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen blijft stabiel

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties op basis van afgifte datum controleverklaring. Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

Grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties hebben het grootste percentage wettelijke controles met geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen. Figuur 10 toont de verdeling van het aantal geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen bij grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties. Hieruit blijkt dat grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties in respectievelijk 64% en 60% van de wettelijke controles minimaal één onafhankelijkheidsbedreiging identificeren. Bij kleine RV-accountantsorganisaties is dat met 44% lager.

Figuur 10: Percentage wettelijke controles met geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen het grootst bij grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties

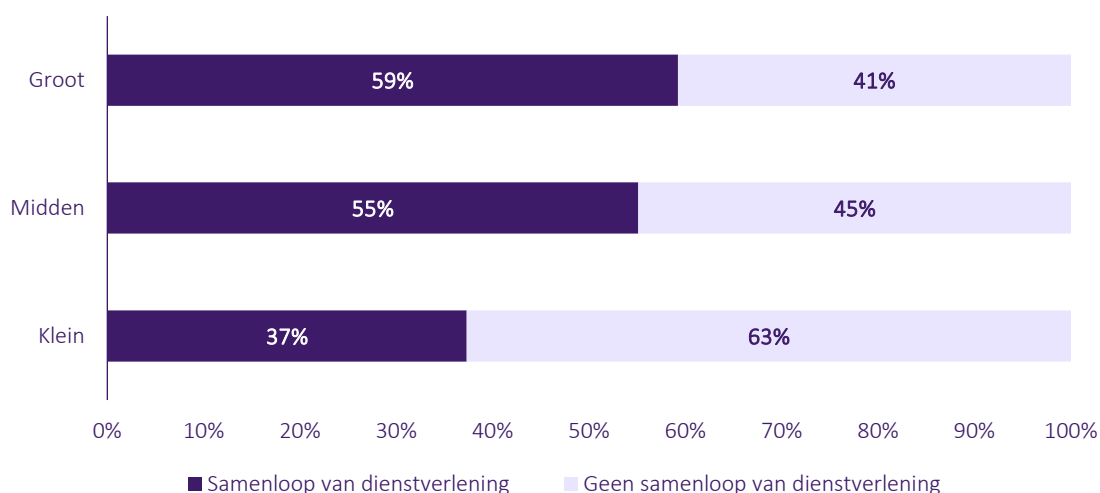

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties (cumulatief 2022-2025). Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

De twee meest voorkomende geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreigingen bij RV-accountantsorganisaties zijn **samenloop van dienstverlening en langdurige betrokkenheid**. Uit de data blijkt dat RV-accountantsorganisaties in 55% van de wettelijke controles samenloop van dienstverlening identificeert als onafhankelijkheidsbedreiging, en langdurige betrokkenheid in 18% van de wettelijke controles. Alle andere onafhankelijkheidsbedreigingen worden in slechts maximaal 1% van de wettelijke controles geïdentificeerd.

Grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties identificeren samenloop van dienstverlening het vaakst als onafhankelijkheidsbedreiging, bij langdurige betrokkenheid is er geen verschil. Figuur 11 toont het percentage wettelijke controles met samenloop van dienstverlening als geïdentificeerde onafhankelijkheidsbedreiging voor grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties over de periode 2022 tot en met 2025. Hieruit blijkt dat grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties bij respectievelijk 59% en 55% van de wettelijke controles samenloop van dienstverlening identificeren als onafhankelijkheidsbedreiging. Bij kleine RV-accountantsorganisaties betreft dit 37% van de wettelijke controles. De onafhankelijkheidsbedreiging van langdurige betrokkenheid is in de gerapporteerde data gelijk verdeeld, variërend van 17% bij kleine RV-accountantsorganisaties tot 18% bij middelgrote RV-accountantsorganisaties.

Figuur 11: Samenloop van dienstverlening het vaakst geïdentificeerd als onafhankelijkheidsbedreiging bij grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties

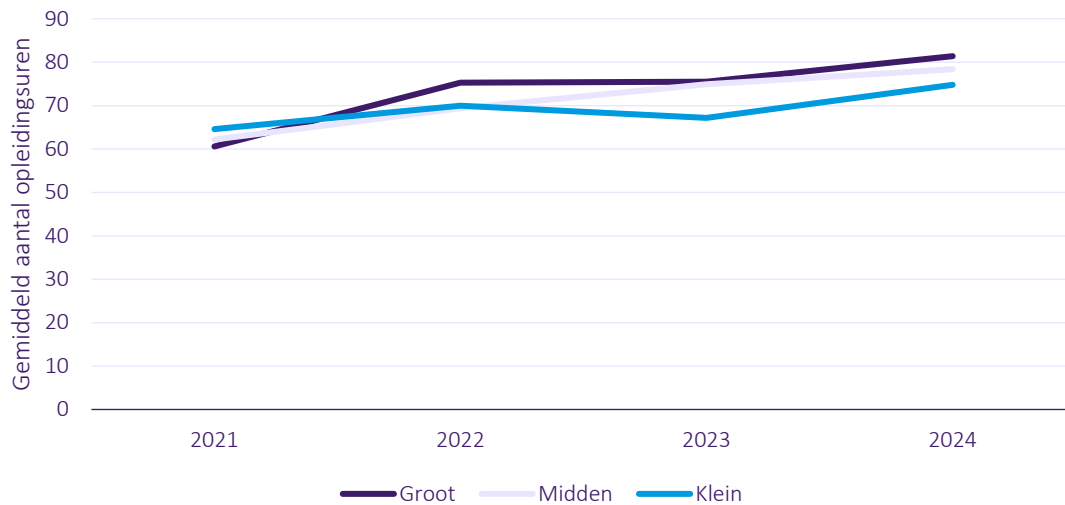

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties (cumulatief 2022-2025). Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

3.5 Training en opleiding

Het gemiddeld aantal opleidingsuren voor RA's en AA's in de controlepraktijk bij RV-accountantsorganisaties neemt toe. Figuur 12 toont de ontwikkeling van het gemiddeld aantal opleidingsuren van RA's en AA's in de controlepraktijk voor de periode 2021 tot en met 2024. De verschillen tussen grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties zijn klein. Het gemiddeld aantal opleidingsuren van RA's en AA's in de controlepraktijk, stijgt van zo'n 62 in 2021 naar zo'n 79 in 2024.

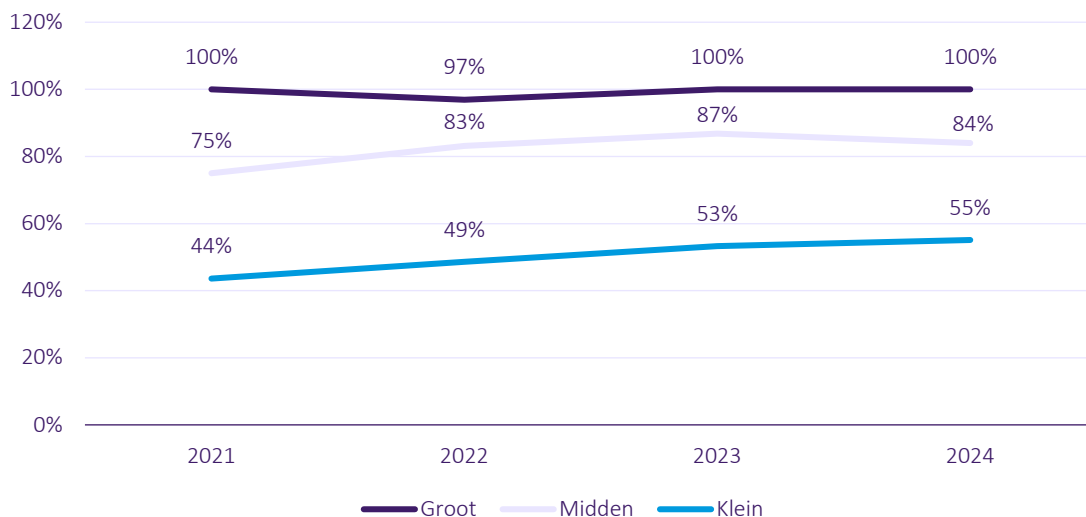
Figuur 12: Gemiddeld aantal opleidingsuren voor RA's en AA's in de controlepraktijk bij RV-accountantsorganisaties neemt toe

Bron: Data RV-accountantsorganisaties op basis van boekjaar.

Het percentage RV-accountantsorganisaties met een eigen trainingsprogramma gericht op controlekwaliteit neemt toe. Figuur 13 toont het percentage grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties met een eigen trainingsprogramma gericht op controlekwaliteit, over de periode 2021 tot en met 2024. Hieruit blijkt dat in 2024 alle grote RV-accountantsorganisaties en 84% van de middelgrote RV-accountantsorganisaties beschikken over zo'n intern programma. Het percentage voor kleine RV-accountantsorganisaties ligt lager, maar laat wel een stijging zien van 44% in 2021 naar 55% in 2024.

Figuur 13: Percentage RV-accountantsorganisaties met een eigen trainingsprogramma gericht op controlekwaliteit neemt toe

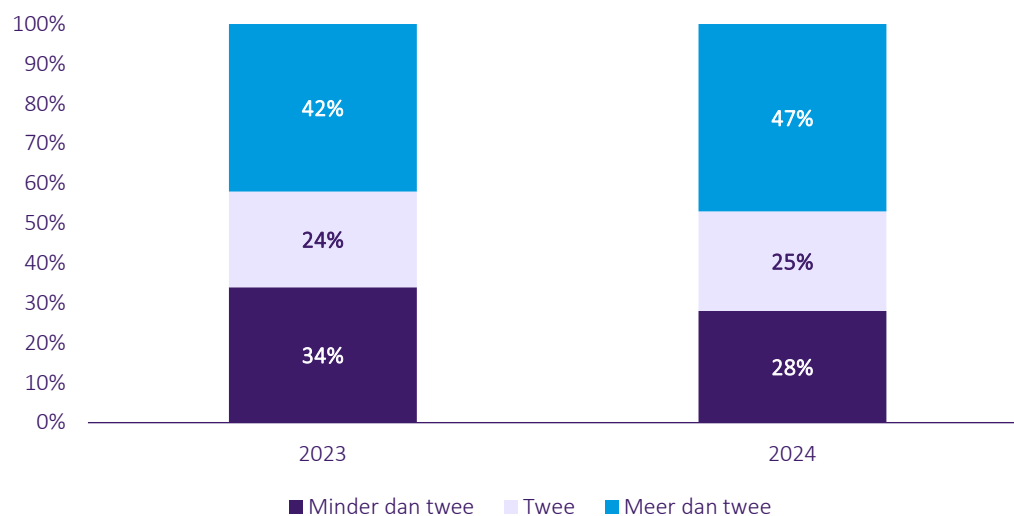

Bron: Data RV-accountantsorganisaties op basis van boekjaar.

4. Fraude

Bij OOB-accountantsorganisaties neemt het aandeel wettelijke controles met meer dan twee geïdentificeerde frauderisico's toe. Figuur 14 toont het percentage wettelijke controles bij OOB-accountantsorganisaties met minder dan twee, twee en meer dan twee frauderisico's in 2023 en 2024. Een kanttekening hierbij is dat deze data vanwege ingroeipaden nog niet volledig is en betrekking heeft op drie OOB-accountantsorganisaties. Het percentage wettelijke controles met meer dan twee geïdentificeerde frauderisico's neemt toe, van 42% in 2023 naar 47% in 2024.

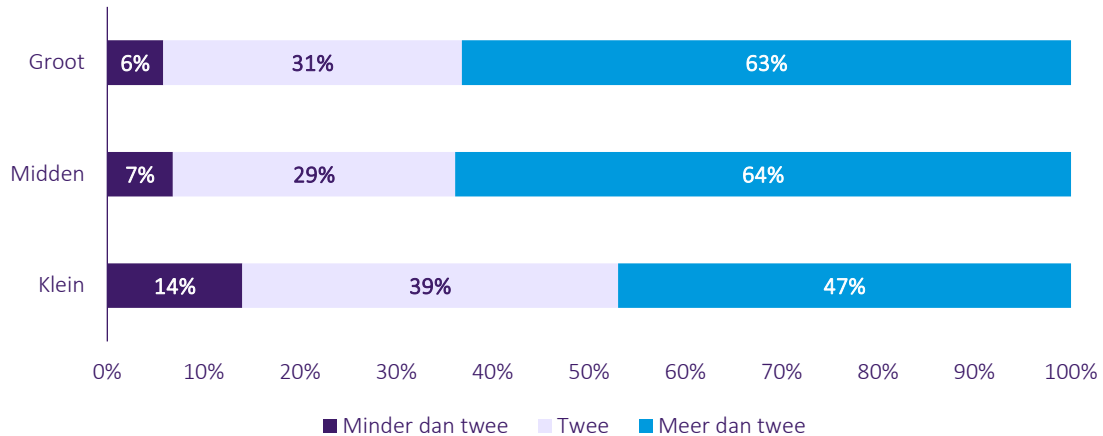
Figuur 14: Percentage wettelijke controles met meer dan twee frauderisico's neemt toe bij OOB-accountantsorganisaties

Bron: Data wettelijke controles OOB-accountantsorganisaties op basis van uitvraagjaar.

Kleine RV-accountantsorganisaties hebben het laagste percentage wettelijke controles met meer dan twee geïdentificeerde frauderisico's. Figuur 15 toont het percentage wettelijke controles bij grote, middelgrote en kleine RV-accountantsorganisaties met minder dan twee, twee en meer dan twee geïdentificeerde frauderisico's, over de periode van 2022 tot en met 2025. Hieruit blijkt dat bij grote en middelgrote RV-accountantsorganisaties in 63% respectievelijk 64% van de wettelijke controles meer dan twee frauderisico's zijn geïdentificeerd. Bij kleine RV-accountantsorganisaties is dat in 47% van de wettelijke controles het geval.

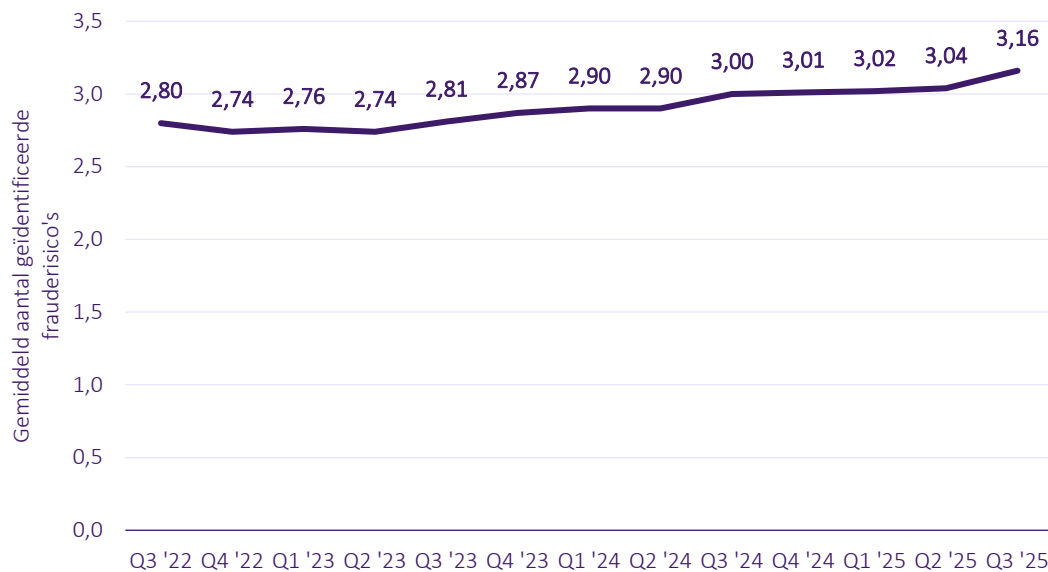
Figuur 15: Percentage wettelijke controles met meer dan twee frauderisico's bij kleine RV-accountantsorganisaties het laagst

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties (cumulatief 2022-2025). Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

Over een langere periode stijgt het gemiddeld aantal geïdentificeerde frauderisico's per wettelijke controle door RV-accountantsorganisaties. Figuur 16 toont het gemiddeld aantal frauderisico's per wettelijke controle door RV-accountantsorganisaties over de periode 2022-2025 (op basis van afgiftedatum controleverklaring). Hieruit blijkt dat bij wettelijke controles met afgegeven controleverklaring in de periode van het derde kwartaal van 2022 tot en met het tweede kwartaal van 2023, sprake is van een lichte daling in het gemiddeld aantal geïdentificeerde frauderisico's, van 2,8 naar 2,7. Daarna stijgt het gemiddeld aantal frauderisico's per wettelijke controle door RV-accountantsorganisaties naar 3,2 bij wettelijke controles met afgegeven controleverklaring in het derde kwartaal van 2025.

Figuur 16: Gemiddeld aantal geïdentificeerde frauderisico's per wettelijke controle door RV-accountantsorganisaties neemt toe

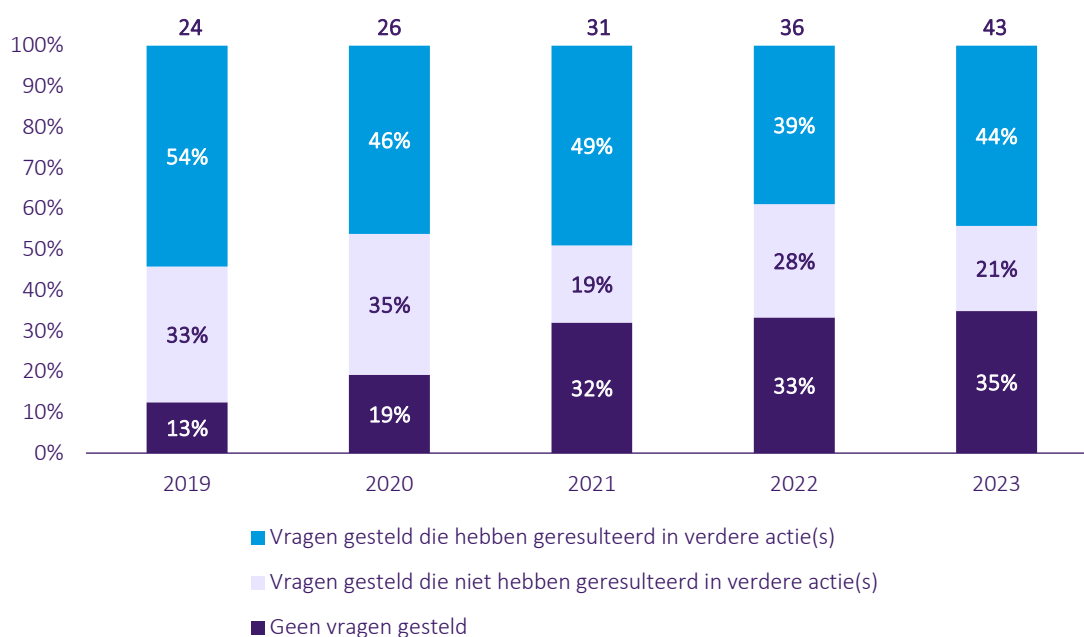

Bron: Data wettelijke controles RV-accountantsorganisaties op basis van afgiftedatum controleverklaring. Noot: De data over 2025 zijn bijgewerkt tot half september.

5. Verslaggeving uitgevende instellingen

Het percentage desktop reviews met vragen over de verslaggeving van uitgevende instellingen neemt af. De AFM voert jaarlijks desktop reviews uit, waarin onderdelen van de verslaggeving van uitgevende instellingen worden getoetst aan wet- en regelgeving. Figuur 17 toont de ontwikkeling van het aandeel desktop reviews van verslaggeving met vragen en acties, over de periode van boekjaar 2019 tot en met boekjaar 2023 (deze reviews vonden plaats tijdens de kalenderjaren 2020 tot en met 2024). Hieruit blijkt dat het aandeel desktop reviews met vragen afneemt, van 87% in 2019 tot 65% in 2023.

Figuur 17: Percentage desktop reviews met vragen over verslaggeving neemt af

Bron: Interne registratie AFM op basis van het boekjaar van de verslaggeving van uitgevende instellingen. Noot: De getallen boven de staven geven het aantal uitgevoerde desktop reviews weer.

De aard van de verdere acties uit desktop reviews verschilt sterk per jaar. Deze acties variëren tussen een afspraak, informele mededeling, mededeling, en mededeling met aanbeveling. Een afspraak is de lichtste actie en betekent een niet-materiële fout, waarvan de uitgevende instelling aangeeft deze in de eerstvolgende jaarrekening te verbeteren. Een informele mededeling betekent een materiële fout, waarvan de uitgevende instelling aangeeft deze in de eerstvolgende jaarrekening te corrigeren. Een mededeling betekent een materiële fout die de uitgevende instelling moet corrigeren in de eerstvolgende jaarrekening. Een mededeling met aanbeveling betekent een materiële fout in de jaarrekening die de uitgevende instelling moet corrigeren in de eerstvolgende jaarrekening met de aanbeveling om hierover op korte termijn een persbericht te publiceren.

Bijlage: verantwoording analyses

De meeste analyses in deze publicatie zijn beperkt tot de RV-accountantsorganisaties. De AFM beschikt namelijk over veel datapunten van deze accountantsorganisaties. De data voor de OOB-accountantsorganisaties zijn bruikbaar voor het toezicht, maar nog niet vergelijkbaar met de data van de RV-accountantsorganisaties vanwege een latere start van het aanleveren van data voor wettelijke controles in dit segment. Daarom ligt het accent van dit rapport op RV-accountantsorganisaties.

Een deel van de analyses in deze publicatie splitsen we uit op basis van de omvang van de RV-accountantsorganisaties (groot, middelgroot en klein). Het primaire uitgangspunt voor deze uitsplitsing naar categorieën is de omzet uit wettelijke controles, waarbij voor de categorie 'groot' ook rekening is gehouden met het aantal wettelijke controles. Grote RV-accountantsorganisaties hebben meer dan €3 miljoen omzet uit wettelijke controles of voeren meer dan 150 wettelijke controles per jaar uit. Middelgrote RV-accountantsorganisaties hebben een omzet uit wettelijke controles tussen €3 miljoen en €750 duizend. Kleine RV-accountantsorganisaties hebben een omzet uit wettelijke controles die kleiner is dan €750 duizend.